Niemand blij met ‘historisch’ erfpachtbesluit: zelfs coalitie had het liever anders gezien

HOME

Hanne Obbink – 15:39, 29 juni 2017

▲ © anp

Een 'historisch besluit', werd het genoemd. Maar na het raadsdebat over het nieuwe Amsterdamse erfpachtstelsel, afgelopen woensdag tot in de nacht, was één ding duidelijk: hoe historisch ook, met dit stelsel is geen enkele partij blij.

00934 VVD, nota bene de partij van de wethouder die het plan door de raad loodste, zei het onomwonden: in de campagne voor de raadsverkiezingen van 2018 gaat ze inzetten op een heel ander stelsel.

Lees verder na de advertentie

Die uitkomst was voorspelbaar. In Amsterdam zijn woningbezitters vaak niet de eigenaar van de grond onder hun huis, ze pachten die van de gemeente. De pachtprijs wordt eens per vijftig jaar aangepast aan de grondwaarde en dat leidt tot grote prijssprongen. Dat het anders moet, wordt door niemand betwist. Maar waarom precies zoals het college het voorstelde? Gewoon, omdat de coalitie van D66, VVD en SP dat drie jaar geleden had afgesproken.

Die afspraak was een compromis. D66 en VVD willen dat huiseigenaren de grond moeten kunnen kopen, de SP wil dat grond in principe gemeenschapseigendom blijft. Daarom werd een stelsel van 'eeuwigdurende' erfpacht bedacht. Dat geeft woningbezitters de keus: ofwel ze blijven erfpacht betalen (maar die stijgt hoogstens met de inflatie mee) ofwel ze kopen die pacht in één keer af – wat hen niet juridisch, maar wel economisch eigenaar van de grond maakt.

De pleuris brak uit toen bleek hoe hoog die afkoopsommen werden, vooral in duurdere buurten

Eigen plan

De pleuris brak uit toen bleek hoe hoog die afkoopsommen werden, vooral in duurdere buurten. De steun voor het compromis bleek broos. De SP hield zich afzijdig. De partij was tegen dit stelsel, maar had er in de coalitieonderhandelingen veel voor teruggekregen. D66 trok zich schielijk terug in de coulissen. VVD-wethouder Eric van der Burg stond er letterlijk alleen voor tegenover woedende huiseigenaren. Die woede nam nauwelijks af toen Van der Burg met een gunstiger regeling kwam.

Oppositiepartijen PvdA en GroenLinks boden intussen aan mee te denken over een beter stelsel. Zo'n belangrijke kwestie, is een breder politiek draagvlak daarvoor niet raadzaam? Maar de coalitie wees dat aanbod af - D66 houdt al sinds de verkiezingen van 2014 de PvdA het liefst buiten de boot - en hield krampachtig vast aan haar eigen plan.

Dat plan had nooit veel steun. De voltallige oppositie is ertegen, de SP ook. Toen het spannend werd, durfde D66 er niet voor in de bres te springen. De VVD is al begonnen zich ervan te distantiëren. En toch werd het aangenomen.

Referendum

D66-raadsleden zaten er ginnegappend bij, toen GroenLinks uit hun verkiezingsprogramma voorlas: “D66 is voorstander van referenda op initiatief van inwoners.” De raad besprak de vraag of er een referendum moest komen over erfpacht. Ja, vond de oppositie, alleen al omdat dat dat vier jaar lang aan de Amsterdammers beloofd was.

Maar zo'n referendum kan juridisch niet, bleek vorige week. De commissie die het stadsbestuur daarop wees, zag slechts een klein kansje om zo'n referendum alsnog geregeld te krijgen. Maar dat vond het college juridisch gezien te riskant.

De raad debatteerde er drie uur over: kan het echt niet? Hoewel, de raad? Alleen

positie sprak, de drie coalitiepartijen hielden zich stil. Tot verbijstering van de oppositie zei zelfs referendumpartij D66 er geen stom woord over.

Trouw.nl is vernieuwd. Vanaf nu is onbeperkte toegang tot Trouw.nl alleen voor (proef)abonnees.

